

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 30 grudnia 2025 r.

Pozycja 324

POSTANOWIENIE

z dnia 3 lipca 2025 r.

Sygn. akt Ts 88/25

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Andrzej Zielonacki,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej R.S. o zbadanie zgodności:

art. 161 § 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 127, ze zm.) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2600, ze zm.) w związku z art. 30 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw w zakresie, w jakim „nakazuje stosować ustawę nową (...) do osób prawomocnie skazanych za przestępstwa popełnione przed datą wejścia w życie tej ustawy”, z art. 42 ust. 1 i art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 4 kwietnia 2025 r. (data nadania) R.S. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia na tle następującego stanu faktycznego.

W piśmie z 30 stycznia 2024 r. skarżący złożył do Sądu Okręgowego w B. wniosek o warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbywania reszty kary pozbawienia wolności. Postanowieniem z 20 lutego 2024 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w B. IV Wydział Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych umorzył w stosunku do skarżącego postępowanie wykonawcze prowadzone w przedmiocie udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbywania reszty kary pozbawienia wolności.

Powyższe postanowienie zostało przez skarżącego oraz jego pełnomocnika zaskarżone zażaleniem.

Sąd Apelacyjny w K. II Wydział Karny postanowieniem z 26 marca 2024 r. (sygn. akt [...]) uchylił zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego w B. i przekazał sprawę temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Jako ostateczne orzeczenie w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji skarżący wskazał postanowienie Sądu Apelacyjnego w K. z 26 marca 2024 r., doręczone mu 29 marca 2024 r.

Skarżący wnosi o uznanie, że niezgodny ze wskazanymi przepisami Konstytucji jest obowiązek stosowania nowej ustawy do osób prawomocnie skazanych za przestępstwa popełnione przed datą jej wejścia w życie. Jego zdaniem naruszone zostało – poprzez zmianę na niekorzyść sytuacji prawnej osoby skazanej za popełnienie przestępstwa i ubiegającej się o warunkowe przedterminowe zwolnienie – prawo do ochrony praw nabytych i ekspektatyw.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

2. Jedną z przesłanek dopuszczalności skargi konstytucyjnej, określoną w art. 79 ust. 1 Konstytucji, a skonkretyzowaną w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, jest wyczerpanie drogi prawnej i uzyskanie przez skarżącego rozstrzygnięcia, którym w sposób ostateczny orzeczono o jego konstytucyjnych wolnościach lub prawach (por. postanowienie Trybunału z 12 września 2018 r., sygn. Ts 177/17, OTK ZU B/2019, poz. 102). Skarga konstytucyjna jest bowiem środkiem prawnym o charakterze nadzwyczajnym i subsydiarnym. Zasada subsydiarności w korzystaniu z tego szczególnego środka ochrony wymaga wykorzystania przysługujących skarżącemu zwykłych środków prawnych przed wystąpieniem ze skargą konstytucyjną (zob. postanowienie z 28 stycznia 2015 r., sygn. SK 15/14, OTK ZU nr 1/A/2015, poz. 10). Skarga konstytucyjna nie może również zastępować zwykłych środków odwoławczych lub innych środków prawnych (zob. postanowienie z 22 lipca 2014 r., sygn. SK 28/12, OTK ZU nr 7/A/2014, poz. 87 oraz przytoczone tam orzecznictwo).

Badana skarga nie spełnia wymogu wyczerpania drogi prawnej.

Skarżący wniósł skargę konstytucyjną w związku z postanowieniem Sądu Apelacyjnego w K. II Wydział Karny z 26 marca 2024 r. (sygn. akt [...]). Orzeczeniem tym Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżone postanowienie (tj. postanowienie Sądu Okręgowego w B. z 20 lutego 2024 r., sygn. akt [...] w przedmiocie umorzenia postępowania wykonawczego) i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w B. do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny wskazał, że zarzuty obrońcy i skazanego zawarte w zażaleniu zasługiwały na uwzględnienie i skutkowały koniecznością uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w B. do ponownego rozpoznania. Mając na uwadze, że kolejny wniosek skazanego inicjujący postępowanie wykonawcze o udzielenie warunkowego, przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności został złożony w biurze podawczym Sądu Okręgowego w B. 5 lutego 2024 r., to zdaniem sądu nie ulega wątpliwości, że w tym wypadku należało stosować przepisy kodeksu karnego wykonawczego w brzmieniu obowiązującym 1 października 2023 r.

Skoro zatem orzeczenie Sądu Apelacyjnego w K. z 26 marca 2024 r. nie zakończyło prawomocnie postępowania w sprawie umorzenia postępowania wykonawczego o udzielenie warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności, to skarżący nie wyczerpał przysługującej mu drogi prawnej, zmierzającej do ochrony jego konstytucyjnych wolności lub praw, na które powołuje się we wniesionej skardze. W konsekwencji analizowana skarga konstytucyjna – jako przedwczesna – nie spełnia podstawowego wymogu wynikającego z art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK.

W związku z powyższym – na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK – Trybunał postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na niniejsze postanowienie w terminie siedmiu dni od daty jego doręczenia.